

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 631. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868562208/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Gode Vers, gode Digte, en god Spas, en god Maske. Det er Natvægteren, der vandrer sin natlige Gang i Uniform og med Morgenstjerne, med sit Tudehorn i Haanden, og som fra sit Standpunkt udenfor Husene skildrer hvad han ser og aner i dem.

Han er en rigtig Natvægter, der er dygtigt ked af sin Gamle derhjemme; hun er saa grim og har saa mange Rynker i sit Ansigt; men Husfred er der: hun sover om Natten, han om Dagen. En rigtig Natvægter er han, der synger Vægterversene om Lys og Ild; han ser op til Fangerne, de politiske Fanger, der viser deres Ansigter bag Jernstængerne og rusker i dem, han gaar forbi Domkirken med dens Helgenben, hvor Vinden tuder i Orgelpiberne, saa han gyser og selv maa le af sin Gysen; det er tyve Aar siden, han var derinde; han hører ikke til de abonnerede Søndags-Fromme.

Og dog er han ingen rigtig Natvægter. Hverken hans Følelser eller hans Meninger passer ret for hans Stand. Oppe i et Hus er der Bal; han lytter til Musiken, skildrer Dansen og det fine Selskabs Manerer. Hvilken Opsigt det vilde vække, om han i sin Kavaj med Lygte og Spyd, med Snefløkker paa Huen, Rim i Skægget og med brændende hede, brunrøde Kinder traadte ind mellem alle Skyggerne der! — Udenfor et andet Hus holder Ministerens, den almægtige Ministers Vogn. Kusken er pelsklædt; men de stakkels ubedækkede Heste skælver af Kulde, medens deres Herre spiller Kort indefor — ret som kunde de ikke hævne sig, naar han kommer:

Du skulde ej længer Kortene røre!
Og vogt dig vel, Minister, du smaa!
du faar med fire Hingste at gøre:
for Vognen ingen Borgere gaa.

Der er Udbrud af Følelse rundtom i disse Digte. Natvægteren gaar forbi, hvor i Forstaden en Stakkel ligger og drages med Døden; han gaar forbi Sindssygehospitalet, og Angsten for Vanvid, der altid griber ham paa dette Sted, blander sig med en hemmelighedsfuld Tiltrækningskraft; han vandrer forbi Kirkegaarden, hvor de afsides paa en foragtet Plads har lagt hans stakkels Fader, der hjalp sig selv ud af denne Verden, og kommer tilbage forbi Slottet, hvor Fyrsten søvnløs vælter sig i sin Seng, medens Skildvagten udenfor i sit Skilderhus sover bedre staaende end han paa sit bløde Leje.